

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem stratégiája a fenntartható fejlődési célok 2030-ig történő elérése érdekében

1. Általános rendelkezések

A Stratégia meghatározza a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem jövőképét, céljait, alapelveit, prioritásait, megvalósítási mechanizmusait és monitoringrendszerét a fenntartható fejlődési célok 2030-ig történő elérése és előmozdítása érdekében, az oktatási, tudományos, innovációs, harmadik missziós és irányítási tevékenység keretében.

A Stratégia az egyetem valamennyi strukturális egységére kiterjed, és alkalmazandó a képzési programok tervezése, a belső szabályzatok felülvizsgálata, az éves minőségcélok megfogalmazása, az éves munkatervek összeállítása, a pályázati tevékenység, a partnerségek fejlesztése, a beszámolókészítés és az önértékelés során.

Az egyetem a fenntartható fejlődést nem különálló témakörként, hanem olyan átfogó szemléletként értelmezi, amely összekapcsolja a minőségi oktatást, a felelős kutatást, az etikus digitalizációt, az egészséges és befogadó akadémiai környezetet, a partnerségeket és a régió számára hasznos társadalmi szerepvállalást.

2. Normatív és intézményi alapok

A Stratégia az ENSZ Közgyűlésének 2015. szeptember 25-én elfogadott 70/1. számú határozatában meghirdetett, 2030-ig szóló fenntartható fejlődési menetrendre, valamint Ukrajna elnökének 2019. szeptember 30-i 722. számú rendeletére épül, amely Ukrajna 2030-ig szóló fenntartható fejlődési céljait határozza meg.

A dokumentum kidolgozása során figyelembe vettük Ukrajna 2022–2032 közötti felsőoktatás-fejlesztési stratégiáját, továbbá az egyetem azon belső dokumentumait, amelyek a küldetést, a belső minőségbiztosítás rendszerét, a fejlesztési prioritásokat, az inklúziót, a digitalizációt és a technológiák etikus használatát rögzítik.

A Stratégia intézményi alapját különösen az egyetem Statútuma; az oktatás minőségbiztosítási és belső minőségbiztosítási koncepciója; a 2025–2029-es komplex intézményfejlesztési és működési koncepció; a 2025–2029-es nemek közötti esélyegyenlőségi terv; a 2025–2029-es mesterségesintelligencia-stratégia; továbbá az akadémiai integritásra, átláthatóságra, korrupcióellenességre, a végzettek elhelyezkedésének támogatására és az éves teljesítménycélokra vonatkozó belső dokumentumok adják.

A Stratégia biztosítja az intézményi fejlődés folytonosságát az intézetből egyetemmé válás időszakában, ezért egyaránt számol a jelenleg hatályos egyetemi szabályozási környezettel és a 2025-ös átmeneti időszakban elfogadott stratégiai dokumentumokkal.

A Stratégia kidolgozása során figyelembe vettük továbbá az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási standardjait és irányelveit (ESG 2015).

3. Jövőkép, küldetés és stratégiai cél

Jövőkép: 2030-ra az egyetem elismert regionális oktatási, tudományos, kulturális és társadalmi központ, amely a fenntartható fejlődés alapelveit valamennyi alapfolyamatába beépíti.

Küldetés: minőségorientált, hallgatóközpontú oktatás, kutatás, kulturális és közösségi tevékenység, valamint partnerségek révén versenyképes, művelt és kreatív szakemberek képzése, akik képesek az egész életen át tartó tanulásra, felelős döntések meghozatalára, etikus cselekvésre a többnyelvű és multikulturális környezetben, és hozzájárulnak a régió és a társadalom ellenállóképes fejlődéséhez.

Stratégiai cél: biztosítani, hogy a hallgatók rendszeresen olyan kompetenciákat szerezzenek, amelyek a fenntartható fejlődési célok megvalósítását szolgálják; az egyetem oktatási, kutatási és harmadik missziós tevékenységét összhangba hozni a nemzeti és globális fenntarthatósági prioritásokkal; befogadó, átlátható, digitálisan felelős és erőforrás-takarékos intézményi környezetet kialakítani.

Az egyetem a fenntartható fejlődés elveit saját intézményi sajátosságainak figyelembevételével valósítja meg, mint regionális, többnyelvű és multikulturális felsőoktatási intézmény, amely határ menti térségben működik. Kiemelt figyelmet fordít a kulturális örökség megőrzésére, a nyelvi és interkulturális kompetenciák fejlesztésére, a régió nemzeti közösségeinek támogatására, valamint egy olyan nyitott akadémiai környezet kialakítására, amely egyszerre illeszkedik az ukrán és a nemzetközi felsőoktatási térbe.

4. A megvalósítás alapelvei

- emberközpontúság és hallgatóközpontúság;
- minőség, bizonyítékalapúság és rendszerszerű irányítás;
- akadémiai integritás, etika, átláthatóság és elszámoltathatóság;
- inklúzió, esélyegyenlőség, diszkriminációmentesség és az emberi méltóság tisztelete;
- interdiszciplinaritás, innováció és partnerségi nyitottság;
- felelős digitalizáció, adatvédelem és a mesterséges intelligencia etikus használata;
- regionális beágyazottság, társadalmi hasznosság és nemzetközi nyitottság;
- reziliencia, biztonság és alkalmazkodóképesség a háborús és egyéb krízishelyzetek között.

5. Stratégiai prioritások

Az egyetem a következő hat, egymással összefüggő prioritást határozza meg:

5.1. Fenntarthatóságra nevelő oktatás

Az egyetem a fenntartható fejlődés témáját beépíti a képzési programokba, tantárgyi tartalmakba, sillabuszokba, gyakorlatokba, szakdolgozati és kutatási témákba, hallgatói projektekbe és tanórán kívüli tevékenységekbe. Ez nem csupán környezeti kérdéseket jelent, hanem az egészség, az egyenlőség, a tisztességes munka, az integritás, a felelős erőforrás-használat, a digitális műveltség, a mesterséges intelligencia, az emberi jogok, a kulturális örökség és a partnerségek dimenzióját is.

2027-ig a képzési programok soron következő felülvizsgálata során minden programban egyértelműen rögzíteni kell, hogy mely tantárgyakban és értékelési formákban fejlődnek a fenntarthatósághoz kapcsolódó kompetenciák. 2028-ig minden képzési programnak tartalmaznia kell legalább egy olyan

kötelező vagy választható tárgyat, modult, tematikai blokkot vagy gyakorlati feladatot, amely közvetlenül a felelős szakmai működést vagy a fenntartható fejlődést tárgyalja.

Az egyetem fejleszti az egész életen át tartó tanulás (lifelong learning) lehetőségeit, különösen rövid képzési programok, továbbképzések és nyílt oktatási erőforrások révén, amelyek különböző korcsoportok és szakmai közösségek igényeire reagálnak.

Az egyetem évente biztosítja az oktatók továbbképzését a fenntarthatóságra nevelés, az inkluzív oktatás, az MI-etika, az akadémiai integritás, a közösségi kapcsolatok és a kritikai gondolkodás fejlesztése terén. Külön hangsúlyt kap az akadémiai tartalom és a régió valós szükségletei közötti kapcsolat.

Az egyetem kiemelten támogatja a nemzetközi akadémiai mobilitást, az egyetemközi együttműködések és az idegen nyelvű képzéseket mint a fenntartható fejlődési célok megvalósításának eszközeit. Az oktatás nemzetköziesítése (internacionalizációja) hozzájárul a globális szemlélet, az interkulturális kompetenciák és a végzetek versenyképességének erősítéséhez.

5.2. Tudomány, innováció és digitális felelősség

Az egyetem kutatási tevékenysége a Kárpátalja és a határ menti térség társadalmi, oktatási, kulturális, ökológiai, gazdasági és biztonsági kihívásaira irányul. Támogatást élveznek azok az interdiszciplináris kutatások, amelyek a humán, társadalom-, természettudományi, pedagógiai és digitális megközelítéseket összekapcsolják.

Az egyetem fejleszti kutatási infrastruktúráját, elektronikus erőforrásait, digitális oktatási anyagait, online kurzusait és tanulásmenedzsment-rendszereit, mindezt a mesterséges intelligencia etikus használatára, a személyes adatok védelmére, az algoritmikus diszkrimináció elkerülésére és a plágium megelőzésére vonatkozó szabályokkal összhangban.

2030-ig az egyetem minden évben szervez vagy társszervez olyan tudományos rendezvényeket, kerekasztalokat vagy nyilvános vitákat, amelyek a fenntartható fejlődés témáihoz kapcsolódnak; ösztönzi továbbá olyan publikációk, hallgatói kutatások és pályázati kezdeményezések létrehozását, amelyekben a fenntarthatóság kutatási vagy alkalmazott dimenzióként jelenik meg.

Az egyetem erősíti a kapcsolatot a tudományos kutatás, az innováció és a regionális gazdaság igényei között, elősegítve a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítását, valamint a gazdasági szereplőkkel és szakmai közösségekkel való együttműködések fejlesztését.

5.3. Harmadik misszió és közösségi szolgálat

Az egyetem a harmadik missziót a helyi közösségekkel, munkaadókkal, iskolákkal, kulturális intézményekkel, hatóságokkal, civil és egyházi szervezetekkel, szakmai közösségekkel, alumnikkal és nemzetközi partnerekkel való rendszerszerű együttműködésként értelmezi.

A prioritások közé tartoznak az ismeretterjesztő tevékenységek, a mentális egészség támogatása, a karrierfejlesztés és a végzetek elhelyezkedésének segítése, a tudománynépszerűsítés, a kulturális örökség védelme, a környezeti nevelés, valamint a társadalmilag hasznos kezdeményezésekben, önkéntességben és szolgálattanulásban való részvétel.

Minden kar, tanszék vagy azzal egyenértékű szervezeti egység évente legalább egy olyan társadalmilag hasznos, ismeretterjesztő vagy partnerségi tevékenységet valósít meg, amely a fenntartható fejlődés logikájába illeszkedik. Ezeknek a programoknak az egyetem oktatási funkcióját valós közösségi haszonnal kell összekapcsolniuk.

5.4. Felelős campus, erőforrások és infrastruktúra

Az egyetem következetesen csökkenti a papíralapú terhelést, bővíti a digitális ügyintézés, fejleszti az oktatásirányítás elektronikus rendszereit, támogatja a tananyagok nyílt hozzáférését és erősíti a takarékos erőforrás-felhasználás kultúráját.

A pénzügyi lehetőségekhez és projekt támogatásokhoz igazodva az egyetem energiatakarékosági, vízhasználati, hulladékszelektálási, túlzott fogyasztást csökkentő, valamint biztonságos és hozzáférhető környezetet teremtő intézkedéseket vezet be. A környezeti felelősség nem pusztán műszaki kérdésként, hanem az intézményi kultúra részeként jelenik meg.

2027-ig belső audit készül a fő folyamatok erőforrás-felhasználásáról és digitalizáltságáról. Ennek alapján 2028–2030-ra gyakorlati lépések kerülnek elfogadásra mérhető mutatókkal.

5.5. Befogadó, egészséges és etikus egyetemi környezet

Az egyetem befogadó, biztonságos, családbarát, nemi szempontból érzékeny és pszichológiailag támogató intézményi kultúrát fejleszt. E részben a Stratégia a nemek közötti esélyegyenlőségi tervre, a Pszichológiai Szakszolgálat, az Akadémiai Integritási, Átláthatósági és Korrupcióellenes Osztály munkájára, valamint a belső reagálási mechanizmusokra támaszkodik.

A prioritások közé tartozik az egyenlő esélyek biztosítása a felvételen, a tanulmányok során és a szakmai előmenetelben; az erőszakkal és zaklatással szembeni zéró tolerancia; a mentális egészség támogatása; a bizalmas bejelentési csatornák fejlesztése; az integritás kultúrájának erősítése; a karriertréningek és tanácsadás; továbbá a családi kötelezettségeket viselő munkatársak és hallgatók támogatása.

Az egyetem évente tájékoztató kampányokat, tréningeket, felméréseket és olyan programokat szervez, amelyek a kölcsönös tisztelet, a felelősségvállalás és a jóllét szervezeti kultúráját erősítik.

Az akadémiai integritás a fenntartható fejlődés alapvető feltétele, amely biztosítja az oktatási és tudományos tevékenység hitelességét és társadalmi bizalmát.

5.6. Irányítás, partnerségek és intézményi kapacitás

A Stratégia végrehajtása a belső minőségbiztosítási rendszerbe, az éves célmutatókba, a szervezeti egységek munkaterveibe, a képzési programok felülvizsgálati eljárásaiba, a humán erőforrás-fejlesztésbe, valamint a pályázati és projekttevékenységekbe való beépítéssel történik.

Az egyetem erősíti együttműködését a hazai és nemzetközi akadémiai közösséggel, állami intézményekkel, önkormányzatokkal, gazdasági szereplőkkel, szakmai szervezetekkel és a civil szektorral a fenntartható fejlődési célok közös megvalósítása érdekében.

Kiemelt jelentőséggel bír a határon átnyúló és nemzetközi együttműködések fejlesztése, különösen az európai felsőoktatási és kutatási intézményekkel.

A partnerség elve nem pusztán formális kapcsolati hálót jelent, hanem közös tervezést, tapasztalatszerét, mobilitást, közös kutatást, oktatási megoldások fejlesztését, közösségi eseményeket és az érintettek döntéshozatalba való bevonását.

Az egyetem biztosítja az érintettek (hallgatók, végzetek, munkaadók, partnerek) rendszeres bevonását a képzési programok és stratégiai döntések tervezésébe, megvalósításába és értékelésébe.

Az egyetem figyelembe veszi a háborús és egyéb krízishelyzetekből fakadó kihívásokat, biztosítva az oktatási tevékenység folytonosságát, az irányítási döntések alkalmazkodóképességét, valamint a hallgatók és munkatársak támogatását a megváltozott társadalmi körülmények között.

6. A megvalósítás mechanizmusai

A Stratégia megvalósításának koordinálását a tudományos és minőségbiztosításért felelős rektorhelyettes végzi az Felsőoktatási Minőségbiztosítási Tanáccsal, a Felsőoktatási Minőségbiztosítási Osztállyal és a strukturális egységek vezetőivel együttműködésben.

A gyakorlati megvalósítás érdekében minden évben rövid intézkedési terv kerül elfogadásra, amely rögzíti a felelősöket, a határidőket, az adatforrásokat és a mutatókat. Szükség esetén ideiglenes munkacsoportok hozhatók létre az egyes részterületeken: fenntarthatóságra nevelő oktatás, digitalizáció, inklúzió, egészség, közösségi kapcsolatok, erőforrás-hatékonyság.

A szervezeti egységek kötelesek a kapcsolódó feladatokat beépíteni éves munkaterveikbe, az egyetem vezető testületei pedig a monitoring eredményeit figyelembe veszik a menedzsmentdöntések során.

Az egyetem rendszeresen azonosítja és értékeli a Stratégia megvalósításával kapcsolatos kockázatokat, és intézkedéseket dolgoz ki azok mérséklésére.

7. Monitoring és értékelés

A Stratégia megvalósításának monitoringja évente történik mennyiségi és minőségi mutatók alapján. Az adatforrások közé tartoznak a képzési programok, sillabuszok, tanszéki és szervezeti beszámolók, a hallgatói és munkatársi felmérések eredményei, a végzetek elhelyezkedési adatai, a személyügyi és pénzügyi adatok, a tudományos tevékenység beszámolóit, valamint a rendezvényekre, partnerségekre és projektekre vonatkozó információk.

2028-ban közbenső felülvizsgálat készül a Stratégia végrehajtásáról, amely szükség esetén lehetővé teszi a prioritások és indikátorok pontosítását. 2030-ban összegző jelentés készül, amely az új stratégiai ciklus alapjául szolgál.

A monitoring eredményeit a Szenátus elé kell terjeszteni, és fel kell használni a belső politikák, a képzési programok és az éves működési tervek továbbfejlesztésére.

A monitoring eredményei egyben a belső minőségbiztosítási rendszer folyamatos fejlesztését is szolgálják, és hozzájárulnak a stratégiai és operatív döntések összehangolásához.

A mennyiségi és minőségi mutatók az intézményi döntéshozatal alapját képezik, és hozzájárulnak a működés folyamatos fejlesztéséhez.

8. Várható eredmények 2030-ig

Valamennyi képzési programban világosan megjelennek a fenntartható fejlődéssel összefüggő kompetenciák és tanulási eredmények, a hallgatók pedig tanulmányaik, gyakorlataik, kutatásaik és tanórán kívüli tevékenységeik során valós lehetőséget kapnak e tudás és készségek kialakítására.

Az egyetemen stabil kutatási, partnerségi és nyilvános programstruktúra működik a fenntartható fejlődés, a felelős digitalizáció, az akadémiai integritás, a mentális egészség, az inklúzió és a közösségfejlesztés témaköreiben.

Megerősödik az átláthatóság, az egyenlőség, a biztonság és a jóllét intézményi kultúrája; növekszik az egyetem szerepe mint olyan felelős regionális szereplőé, amely a minőségi oktatást, a kutatást, a kulturális küldetést és a társadalmi szolgálatot egységbe szervezi.

Az egyetem elsősorban azokra a fenntartható fejlődési célokra összpontosít, amelyek közvetlenül kapcsolódnak oktatási, tudományos, irányítási és társadalmi küldetéséhez, ugyanakkor elismeri mind a 17 cél egységét mint a nemzeti fejlődés átfogó keretét.

AZ EGYETEMI PRIORITÁSOK ÉS A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK KAPCSOLÓDÁSI MÁTRIXA

Cél	Egyetemi eszközök	Fő indikátorok
3. cél: Egészség és jóllét	Pszichológiai szolgálat, mentális egészségnapok, biztonságos oktatási környezet, prevenciók kampányok	programok száma; résztvevők köre; tájékozottsági és elégedettségi mutatók
4. cél: Minőségi oktatás	képzési programok fejlesztése, egész életen át tartó tanulás, digitális és jelenléti formák, oktatói továbbképzés	SDG-elemmel bíró programok aránya; kurzusok/modulok száma; oktatói részvétel
5. cél: Nemek közötti egyenlőség	esélyegyenlőségi terv végrehajtása, családbarát intézkedések, antidiszkriminációs és reagálási mechanizmusok	éves jelentések; programok száma; nemi szempontú részvételi adatok
8. cél: Tisztességes munka és gazdasági növekedés	karriertréningek, végzettkövetés, munkaadói kapcsolatok	elhelyezkedési adatok; karrierrendezvények száma; partneri adatbázis
9. cél: Innováció és infrastruktúra	IT-infrastruktúra, LMS, elektronikus erőforrások, felelős MI-használat	digitális szolgáltatások; online kurzusok; belső szabályok és tréningek

Cél	Egyetemi eszközök	Fő indikátorok
10. cél: Egyenlőtlenségek csökkentése	befogadó környezet, hallgatóközpontúság, különböző hallgatói és munkatársi csoportok támogatása	felmérések; szolgáltatások hozzáférhetősége; támogató intézkedések száma
12. cél: Felelős fogyasztás és termelés	digitális ügyintézés, papírfelhasználás csökkentése, takarékos energia- és anyaghasználat	belső audit adatai; elektronikus folyamatok aránya; erőforrás-felhasználás
13. cél: Fellépés az éghajlatváltozás ellen	környezeti nevelés, szemléletformáló akciók, campus-erőforrások felelős használata	zöld programok száma; intézkedési terv megléte; egészségjelentések
16. cél: Béke, igazságosság és erős intézmények	akadémiai integritás, átláthatóság, elszámoltathatóság, korrupcióellenes eljárások, érintetti részvétel	tájékoztató programok; belső eljárások; monitoringeredmények
17. cél: Partnerség a célok eléréseért	együttműködés közösségekkel, iskolákkal, munkaadókkal, ukrainai és külföldi felsőoktatási intézményekkel, civil szférával	megállapodások, közös rendezvények, mobilitások és projektek száma

MEGVALÓSÍTÁSI MÁTRIX (2026–2030)

Prioritás	Fő intézkedések	Felelősök	Határidő	Mutatók
Fenntarthatóságra nevelő oktatás	program- és sillabuszfelülvizsgálat; SDG-kompetenciák kijelölése; oktatói felkészítés	programfelelősök, tanszékek, Minőségbiztosítási Tanács, Minőségbiztosítási Osztály	2026–2028	a programokban megjelennek a kompetenciák és intézkedések; évenkénti tréningek

Prioritás	Fő intézkedések	Felelősök	Határidő	Mutatók
Tudomány, innováció, digitalizáció	SDG-kutatások, tudományos rendezvények, etikus MI-használat, LMS és elektronikus erőforrások fejlesztése	rektorhelyettesek, tudományos egységek, Informatikai Központ, tanszékek	2026–2030	rendezvények, publikációk, projektek, digitális fejlesztések
Harmadik misszió és közösség	nyilvános előadások, szolgálattanulás, karrier- és ismeretterjesztő programok, alumni-kapcsolatok	tanszékek, Karrierkövetési Osztály, Öregdiák Szövetség, Hallgatói Önkormányzat	évente	évente legalább 1 társadalmilag hasznos kezdeményezés egységenként
Erőforrások és campus	erőforrás-audit, folyamatdigitalizáció, takarékosági intézkedések	vezetés, gazdasági egységek, Informatikai Központ, szervezeti egységek	2026–2030	belső audit; elektronikus folyamatok aránya; helyi intézkedési tervek
Inklúzió, egészség, integritás	esélyegyenlőségi terv megvalósítása, mentális egészség, antidiszkriminációs és korrupcióellenes intézkedések, bizalmas bejelentési csatornák	Pszichológiai Szakszolgálat, Az Akadémiai Integritás, Átláthatóság és Korrupcióellenesség Osztálya, Személyzeti Osztály, Minőségbiztosítási Tanács	évente	kampányok, tréningek, felmérések, jelentések, konzultációk
Irányítás és monitoring	éves intézkedési terv; adatgyűjtés; közbenső felülvizsgálat 2028-ban; összegző jelentés 2030-ban	Tudományos és minőségbiztosítási felelős rektorhelyettes, Szenátus, Minőségbiztosítási Osztály	2026–2030	éves jelentés és annak alapján hozott vezetői döntések